

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P. C., s. r. o.** so sídlom v B., A., IČO: X., zast. V. s. r. o., Advokátska kancelária, K., X. B., IČO: X. proti povinnému: **I. V., nar.X., bytom R., o vymoženie sumy 282,06 eura s príslušenstvom** vedenej na Okresnom súde Nitra č. k. 12Er/751/2013, **o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 26CoE/231/2013-25 zo dňa 28. 11. 2013** takto

r o z h o d o l

Dovolanie oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 26CoE/231/2013-25 zo dňa 28. 11. 2013 sa **o d m i e t a**.

Povinnému sa nepriznáva náhrada trov do volacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Uznesením č. k. 12Er/751/2013-12 zo dňa 21. júna 2013 Okresný súd Nitra zamietol žiadosť súdneho exekútora Mgr. J. S. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie .

Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil ustanoveniami § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (§ 45 ods. 1, 2 a § 35 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 2 písm. a) a b), § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, § 25 ods. 1 a 2 zákona č. 179/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre

spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods 1, 2, 4, 5 Občianskeho zákonníka, rozhodnutiami Európskeho súdneho dvora C-240/98, C-168/2005, C-243/2008, C-40/2008 a smernicou Rady č. 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Súd prvého stupňa uviedol, že exekučným titulom je v tomto konaní rozhodcovský rozsudok, a že na základe vyššie citovaných ustanovení preskúmal, či žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul sú v súlade so zákonom a zistil, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia nemožno vyhovieť. Zmluvu o úvere č. 1895415007, ktorú oprávnený uzavrel s povinnou dňa 08. 11. 2007 posúdil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Preskúmaním všeobecných úverových podmienok oprávneného zistil, že v čl. 11 Prechodné a záverečné ustanovenia je obsiahnutá neprijateľná podmienka rozhodcovská doložka v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Rozhodcovská doložka v predmetnej veci nedáva zmluvným stranám na výber riešenie sporu cestou príslušného súdu a tak nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Spotrebiteľ si ju osobitne nevyjednal a nemal na výber, vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami, pretože mal možnosť zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým úverovým podmienkam, a teda aj tomu, že prípadný spor sa bude riešiť v rozhodcovskom konaní. Takto formulovaná doložka ako zmluvná podmienka, ktorá nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná, a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní je neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a ako taká je podľa §53 ods. 5 neplatná. Vzhľadom na to, súd prvého stupňa dospel k záveru o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom . Súd prvého stupňa tak mal za to, že boli splnené podmienky na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a ustanovenia § 45 ods. 1 písm. c), ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní.

V zákonom stanovenej lehote podal oprávnený proti uzneseniu súdu prvého stupňa odvolanie z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. d), h) a f) O. s. p.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací , preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Podľa odvolacieho súdu spotrebiteľská zmluva je definovaná v § 52 Občianskeho zákonníka ako každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ, pričom jej charakteristickým znakom je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti spotrebiteľa tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Tieto zmluvy sú spravidla vopred pripravené na formulároch a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu tejto zmluvy alebo jej zmeny. Odvolací súd preto poukázal, že medzi účastníkmi sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia o spotrebiteľskom práve.

Odvolací súd poukázal aj na ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov v spojení s ustanoveniami § 44 ods. 2, § 57 ods. 1 a § 58 ods. 1 Exekučného poriadku. V zmysle týchto ustanovení v prípade, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, exekučný súd musí posudzovať aj to, či rozhodcovský rozsudok bol vydaný v súlade so zákonom o rozhodcovskom konaní a či nie sú naplnené dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní. Ak by exekučný súd tieto dôvody zistil už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, musí žiadosť súdneho exekútora zamietnuť (§ 44 ods. 2 exekučného poriadku). V prípade, ak by exekučný súd tieto dôvody zistil neskôr, t.j. až po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, musí exekúciu následne zastaviť. Odvolací súd poukazujúc na ustanovenie § 57 ods. 1 a § 58 ods. 1 Exekučného poriadku konštatuje, že súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí existenciu niektorého z dôvodov na zastavenie exekúcie. Súd tak v priebehu celého konania ex offo skúma splnenie predpokladov na vedenie exekúcie, preto súd preto súd prvého stupňa je oprávnený a aj povinný v prípade zistenia niektorého z dôvodov uvedených v ustanovení § 57 ods. 1 Exekučného poriadku, následne exekúciu zastaviť, pričom tak môže uskutočniť na návrh ako aj bez návrhu. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 372/2011-18 zo dňa 13. 09. 2011 a na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/1 64/1996 zo dňa 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 a sp. zn. 3Cdo/146/2011 zo dňa 13. októbra 2011.

Odvolačný súd konštatoval, že súd prvého stupňa v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní správne preskúmal nielen žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul, ale aj zmluvu o úvere č. 1895415007 zo dňa 08. 11. 2007 a to v súlade s ustanoveniami, ktoré upravujú spotrebiteľské vzťahy.

Podľa názoru odvolacieho súdu jednou z neprijateľných podmienok, ako správne ustálil aj súd prvého stupňa, je aj samotná rozhodcovská doložka (čl. 3 ods. 6 Zmluvy o úvere a čl. 11.2. Prechodné a záverečné ustanovenia Obchodných podmienok pre úver), ktorá akákoľvek, bez ohľadu na jej formu a znenie obsiahnutá v zmluve uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom je podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa a nebola individuálne dojednaná. Takáto rozhodcovská doložka je preto podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. V predmetnom exekučnom konaní ide o tento prípad. Značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa bola spôsobená najmä tým, že spotrebiteľovi bolo zároveň týmto postupom odňaté právo brániť sa a podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd, pričom ide o právo spotrebiteľa upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Táto podmienka nebola individuálne dojednaná a je súčasťou úverových zmluvných podmienok oprávneného, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy. Povinná tak rozhodcovskú doložku nemohla nijakým spôsobom ovplyvniť, mohla zmluvu iba ako celok prijať alebo ako celok odmietnuť. Formulácia rozhodcovskej doložky nie je okrem toho ani v súlade so zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, pretože opomenula povinnosť stanovenú v § 93b ods. 2 zák. č. 483/2001 Z. z. a to dať klientovi možnosť neprijať rozhodcovskú doložku.

Odvolačný súd konštatoval, že celý postup od rozhodcovskej doložky až po rozhodcovský rozsudok je prejavom zneužitia práv dodávateľa, ktorý si vlastne takýmto postupom zaobstaral ekvivalent rozsudku súdu takmer na akékoľvek plnenie zo zmluvy. Výkon práv oprávneného - dodávateľa podľa predmetnej rozhodcovskej doložky považoval odvolací súd za nezlučiteľný s dobrými mravmi a právnou úpravou ochrany spotrebiteľa, a preto bolo dôvodné aplikovať ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní už v štádiu rozhodovania exekučného súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Rozhodcovský rozsudok vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti (neplatnú rozhodcovskú

doložku) ani nemal byť vydaný, nakoľko rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania. Súd prvého stupňa preto správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ako celok.

Uznesenie odvolacieho súdu č. k. 26CoE/231/2013-25 zo dňa 28. 11. 2013 napadol oprávnený dovolaním, v ktorom žiadal napadnuté uznesenie buď zmeniť tak, že dovolací súd „poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie“, alebo zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo súdy v danom prípade: a) rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O. s. p.), b) rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p.), c) rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O. s. p.), d) odňali oprávnenému možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.) tým, že odmietli vykonať exekučný titul, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, ako aj tým, že rozhodnutie nedostatočne odôvodnili, e) konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a f) svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol oprávnený dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Dovolanie oprávneného preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia

týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo, preto prípustnosť jej dovolania z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v dovolacom konaní v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 4. apríla 2013 sp. zn. 3Cdo 224/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3Cdo 295/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3Cdo 182/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3Cdo 6/2013, z 12. júna 2013 sp. zn. 3ECdo 9/2013, 12. júna 2013 sp. zn. 3ECdo 37/2013, 12. júna 2013 sp. zn. 3ECdo 8/2013, 27. júna 2013 sp. zn. 3Cdo 237/2012, 27. mája 2013 sp. zn. 3Cdo 227/2012, 3. júla 2013 sp. zn. 3ECdo 106/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. S prihliadnutím na požiadavku procesnej ekonomiky preto najvyšší súd na odôvodnenia týchto rozhodnutí v podrobnostiach poukazuje s tým, že sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (vid' napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. prekážku rozsúdenej veci (§ 237 písm. d/ O. s. p.) pre exekučné konanie netvorí rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, lebo rozhodcovské konanie nemá charakter exekučného konania,
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá len na tie prípady, v ktorých súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebol podaný žiadny návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu (oprávnený ale podal návrh na vykonanie exekúcie),
4. pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu, pričom oboznamovanie s obsahom listín zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania sa nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného,
5. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie

- poverenia na vykonanie exekúcie sa oprávnenému neodopiera právo na výkon rozhodnutia,
6. pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor so spotrebiteľom prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012),
 7. postup banky nezodpovedal v danom prípade § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, lebo rozhodcovská doložka nebola naformulovaná tak, aby založila právomoc rozhodcovského súdu zriadeného bankami alebo ich záujmovým združením (viď § 67 ods. 1 a 2 zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o doplnení a zmene niektorých zákonov),
 8. nedôvodná a irelevantná je aj námietka oprávneného, že slovenský preklad Smernice nie je správny.

K týmto záverom (viď 1. až 8.) dospel najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka - z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov - je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Dovolateľom namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorom tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesné neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1

O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd nepriznal povinnému náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na jej priznanie (§151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 20. októbra 2014

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.